

MÖRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politični i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Lét. V. Évf.

Márkisevei, 1926. december 12.

Broj 50. Szám.

Oblásztne volítvi

szo definitivno razpiszane, 23. ga januára sze bõdejo po celoju državni obdržavale, i prvo szpráviscse odebráni poszlancov more 'ze 23. ga februára biti. Tak vu tomtáli nadalnyega zavlačsüvanya nemre bidti. Tüdi bi pogrseno delo bilõ zavlačsüvati tõ za národ tak vázno institucijo, stero dobrõto bi národ po usztávi (alkotmány) nyemi zagvüsanõj pravici 'ze dávno mogao v'zivat.

Za národ ie tá oblásztna szkupcsina részam velikoga poména. Gda szvoje oblásztí, vöszkése domoviine, „vármegyõva“ potrebscsine i vértüvanye szami tisztí mo'zje léko vodijo, kí szo dén od dnéva v sztíki edem z drügim, kí poznajo tézave i dobrõte szvojeja okõlisa, té moremo vecs trõsta meti, té vervati moremo, ka sze nas vérsztveni sztan në pohüsati, nego pobõgsati more. Tõ je tõ, da bi tak moglo bidti, té trõst bi nász mogao obhoditi, gda je od oblásztne autonomie i od té volitev gucs. Szamo da sze bojímo, ka nász trõst vkani.

Polehkõtíti vérsztvene kríze tézki sztan szmo szamo z pametnov finansnov politikov mogõcsi. Vszégavécs, csi pa menka podlaga, financièni fundament, je zaman dobra finansna politika. Rávno tõ pa bõde falílo pri zagvüsaní nam oblásztni szamoupravaj. „Brez pénez pa naj szam hojdics plati“ — právi edna prilicsna rêcs, i rávnotak bõde pri tom oblásztnom vértüvanyi. Tü pénez nega. Vsze sztroske autonome oblásztí more szkupcsina z autonomni doklád (vármegyei pótdó) vzéti, csi nebõde méla zadoszta energije 'ze taki v zacsétki od državé nazáj z-térjati tisztí kapitál ka sze oblászt (okrózja) dosztáje z-tízte sume, stero je pogrbala državá z-de'zélne gasze té, gda je té likvidérala protizakonito, csirávno je 'ze v usztávi zagvüsaná bíla oblásztí, i bi likvidéranje 'ze tisztíkrát v haszek té oblásztí sze moglo zgoditi, pa në v državé gaszo. Tõ je edna prilíka zavolo stero mámo malo trõsta do intenzivnoga dela v oblásztni szkupcsinaj. Ali tõ tézkcõso z pametnim i energicsnim delom obláda léko,

trõst nam pobija bole tá drüga prilíka.

Autonomna oblászt je vöszkovzéta vérsztvena korporácija, kí pravzaprav bi z politikov nikakse brige nebi szmela meti. Csi je antipoliticsna, té moremo vervati ka sze vunyê dela szamo tisztó, ka je v haszek prebiválsztva oblásztí, ka je v povzdíg obcsnoga vérsztvenoga sztá-lisa i ka je za vugodnoszt obcsnoga obracsája (cész, mosztöv itd.), stero vöszko priléze k pobõgsanyi nasega vértüvanya i tr'ztva. Vendar szí pa natõ nemremo miszlití té, gda je vu tõ institucio politicsno sztrankarsztvo prineseno, stero znaménye vídimõ 'ze v zacsétki volílnoga boja, ido kak mravle agitérat, kí z-szamoga sztrankarszkoga naszszprõtsztva dela próti drüge

sztranke dobroj ideji. Ka naj nítí negucsímo od toga, ka nasi lüdjé pá tak nebõdo imenüvani za szlüzbeníke, ali pa bõdo nazájvr'zeni — mogõcse pri véksoj znánosztí — za pozadnyése, kak doszémao. Tõ sze pa bole nász Prekmurcov tícse i vszemi tomi mo szí szamí mí krívi te i tak, csi taka sze dámo zapelati od tisztí masztíni gucsov, z sterimi nász szkõz i szkõz namázejo tisztí nasi „dobrocsiniteli“, kí nász rávno zatogavolo scséjo na szvojo sztrán dobitíti i vöponücati. Csi szmo 'ze pri követválasztási neszpametní, bojdimõ previdní tü, gde sze nam nüdí prilíka z-nász za nász i za nase krví, kaktüdi za postene lüdi — urádnike, té léko povémo ka szmo meli oblásztne volítvi, i ka je oblásztna autonomija kaj vrédna.

Anglia elismeri a kantoni kormányt.

A Daily Express diplomáciai munkatársa illetékes helyen szerzett információra hivatkozva azt írja, hogy Lampson, Anglia új kínai követet, Hankauban utazott és utasítást kapott, hogy ott és Vucsangban a katonai kormány tagjaival lépjen érintkezésbe és szerezzen tájékozódást arról, hogy milyen magatartást akar a katonai kormány külföldi állampolgá-

rokkal kötött szerződések tekintetében tanúsítani. A lap megjegyzi, hogy ez még nem jelenti azt, hogy Anglia jogilag elismeri a kantoni kormányt, azonban ezzel a lépéssel Anglia ténylegesen elismerte a kantoni kormányt, mert ez a kormány egyedüli Kínában, amely életképes és számíthat a kínai nép támogatására.

Nem emelik fel a francia köztisztviselők fizetését.

A kamara péntek esti ülése szombaton hajnalban három órakor ért véget. Az ülésen a pénzügyminisztérium költségvetését tárgyalták és azt változatlanul elfogadták. A költségvetés huszonötmilliárdos kiadási végösszeggel zárult, amiből huszonegymilliárd az államadósságok törlesztésére esik. A kommunista és szocialista képviselők rengeteg pótindítványt terjesztettek be, amelyekben a köztisztviselők fizetésének nagymérvű emelését követelték.

Poincaré azzal utasította vissza ezt a követelést, hogy a frank hatalmas árjavulása folytán a mai fizetések már tisztességes megélhetést biztosítanak a köztisztviselőknek és az áru piacon is megindult az olcsósági hullám, végül az utolsó napokban a megélhetési indexszám is csökkenőben van. A tisztviselők fizetésjavításáról ezért szó sem lehet — mondotta Poincaré — és kijelentette, hogy a köztisztviselők fizetésemelésére szolgáló indítványok elutasítását bizalmi kérdésnek tekinti. A kamara ezután 410 szavazattal 140 ellenében eluta-

sította a tisztviselők fizetésemelésére vonatkozó javaslatokat.

A pénzügyi költségvetés letárgyalása erős hatással volt a frank külföldi áralakulására. Zürichben a piac szombatou újabb viharos frankhossz hatása alatt állott.

Péntek óta egy teljes svájci frankkal drágult a francia frank és szombaton jóval husz fõtött kereste a hosszspekuláció a franktéléteket, anélkül azonban, hogy eladók jelentkeztek volna. A frank emelkedése ugrásszerűen ment végbe és 20.25-ös nyitás után délben már 20.60 volt a frank névleges értékelése, úgy hogy a francia frank árnyeresége a Poincaré-kormány megalakulása óta most már jóval több, mint 100 százalék.

A frank hirtelen emelkedése pánikszerű hangulatot idézett elő a párisi tőzsdén, ahol az idegen valuták zuhanásszerűen estek. Az angol font, amelyet délelőtt még 124.50-el jegyezte, a déli órákban már 120 frankra esett vissza.

Je vsze mogõcse ?!

Kmetski sztan v denésnyõj vérsztvenõj krízi doszta trpi. Kmete ednoga za drügim csüjemo nëednok sze tóztíti po szvojem teskom sorsí, vendar pa mednyimi nëednoga sztaranye i tozba je në miloscse vrédna, nego obszojenjá. Tak szí miszljíjo, ka brezi vszega dela morejo pecseni golõbje kapati ednomi ali drügomi v vüszta. Pomáčaj szí szam, i Bog te pomore, — právi edna prilicsna rêcs. Ali tõ nasi nisterni kmeti vzemejo za isztíno? O në! Nikáki miszljíjo ka csi do roké vküper meli djáne, glédali v zrák i bogá molíli, csirávno nebõdo szejali szemena, nyim bog dá pridélek. Nikáki szí pa pá drügo dugoványe vzemejo za naprévalon, pa te pride vérsztvenoga sztána briga. Tak i tõ szmo zagotovíli „preminõcso nedelo na szpráviscsi sztanovszke organizácije, na szpráviscsi „Kmetskoga drüstva“. Zaloszten kép nájbõle znájo tisztí kmetovje opiszáti, kí szo v pünõm znányi szvoje sztanovszke dúznosztí, szí z-toga szpráviscsa tao vzéli.

Edno vcsenyé szmo escse zadõbili na szpráviscsi kmetskoga drüstva. Gde i gda sze ide za oszebni interest, za prestímanoszt, kí hodi z masztíni dnévnícami, tam je doszta szamovolni kandidátov, ali ka bi sze med kmetami szamovolno steli oglásziti té, gda z-szvoje 'zepke trbè áldüvati za kmetski sztan, té sze jí pa komaj nájde pár taksi, kí szí tõ za dúznoszt dr'zijo v interesti celoja kmetijsztva i kmetskoga sztána. Tõ je na rovás nasega kmetsztva.

Znõvics je vládna kríza nasztánola. Talijáni i neszporázumni szporázum vládni sztrank je krízo narédo. Csüdno! 'Ze tak dugo szo në mogli nikaj za národ dobroga sztvorití, szamo zavolo toga neszporázuma, i komaj vezdaj szo prisli gori natõ, ka szo za nadalnye delo tak neszposzobni. Ali miszlimõ ka csi sze znõvics tak vküper o'zenijo, ka bõdo te zmo'zni? Ja zmo'zni bõdo, ár narédijo parlamentne pocsitnice za csasza oblásztíni volítev, gda nyim niscse nebõdo mogõcsi podmetávati. I vsze tõ sze bõde godílo za nasé dácsepéneze, tüdi državni automobili do za nase péneze 'zgáli benzin i trgali gumije . . .

Jeli z oblásztíni volítvami dobíjo nase vicináliske ceszté véta v oblásztí? Tõ je odviszno v prvõj vrszti od nasi oblásztíni poszlancov.

Gda sze nasi prekmurszki vótumje pá natelko raztrgajo, na rázni sztrank pregovárjanje, ali bõdo vu té nasi odebráni lüde telko dúsné energije, ka sze vu Prekmurszki specièni pítanaj z ednim mislénjom vjedínijo? Szmo radovédni . . .

Kritika.

A politizálás legkönnyebb és legvonzóbb módszere a — kritizálás, mely egyezersmind a legvonzóbb is a nép szélesebb rétegei között. Hogy azonban a kritizáló helyesebben tudna-e cselekedni azon a helyen, az már más lapra tartozik. Mégis, ha kritika nem létezne politikában, sokkal de sokkal több volna a panama, nagyobb az elbizakodottság és helytelenebb a határozatok hozatala, mint az most is számtalan esetben megtörténik, a jogos és helyes kritika mellett is.

Jogos, és ha nem is jogos, kritikához mindenkinek joga van. Hogy a kritikus nem él teljes jogával s nem egyszer el — elhallgat egyet — mást, az mindig az adott körülménytől függ. Mert nem mindig lehet egy-egy ügyet nyélbe ütni hátrányok nélkül, amire tekintettel kell lenni. S ha ilyenkor is a kritika éles oldalával rohanunk neki a megoldásnak, az már túllépi a kritika határát, nem kritikának, hanem rugdalózásnak vesszük. De a mit kritizálni ma mi akarunk, azt rugdalózásnak senki nem veheti.

A vármegyebizottsági választások véglegesen ki vannak írva, s az egész országban január 23-án tartatnak meg. Egy hónappal később már a vármegyeyi közgyűlésnek össze kell ülnie. Eddig rendben volna, mert hisz' ezt az alkotmány írja elő így, de már az erre vonatkozó törvény alapján is már ezelőtt három-négy évvel a választásokat meg kellett volna ejteni, mitől azonban a mindenkori kormányok féltek. Hogy ezt saját irhájuknak félelmétől tették, s a nép tagadhatatlan kárára, ahhoz bővebb magyarázat nem kell. Most amikor már a nép gazdasági krizi-

be hozatallal, teljes politikai impotenciájuk belátásával, erre a kényszer hatása alatt elszánták magukat végre, látszik fejtelenségük garmadája, mely szállt, mint ragályos betegség, kormányról kormányra.

A fejtelenség és tehetetlenség egyik kirívó bizonyítéka a mai vármegyeyi választásokra való előkészületlenség is. Már négy éve annak, hogy a községi és vármegyeyi választásokról szóló törvény elkészült. Hogy a választásokat nem tartatták meg, az tudva van. Sokan nem tudják azonban azt, hogy a vármegyeyi központoknak, (részünkre Maribor) a közgyűlés részére még berendezett helyiség sem áll eddig rendelkezésére, hol majd a vármegyét érintő és hatáskörébe tartozó ügyeket letárgyalja. De ez még mind semmi. A választási költségekre nincsen fedezet, nincsen a költségvetésben olyan

tétel, melynek összegét erre a célra fordíthatnák. Miniszteri nyilatkozat szerint az állam előlegezi ezt az összeget, s majd a későbbi vármegyeytől visszateríti. Igazán érdekes, de még inkább furcsa dolog volna ez a későbbi vármegyeytől! Hát az állam visszaadta azokat az értékeket, melyeket az állam a szlovén politikai vezetőinek jóvoltából, az egyesülettől máig, anyagban és adóban, pénzben és értékben, elszállított Szloveniából? Tényleg páratlan kis huncutság volna ez, melyet csak azoknak a szlovén politikusoknak a rovására írhatjuk, kik nem kritizálnak, hanem rugdalóznak, de helyeset cselekedni, mely a nép javát szolgálná, nem képesek. S ezt rendezni az alkotmány megteremtése és az erre vonatkozó törvény megalkotása óta nem volt módunkban? Pedig voltak kormányon is elégszer.

POLITIKA.

Helyi politika.

A vármegyeyi bizottsági tagok választásának kiírásával, mely 1927. jan. 23-án ejtetik meg, megelémlült a pártok helyi szervezeteinek mozgalmá mindlunk is. Minden párt erélyesen fogott hozzá az agitációhoz, melyeket a jelölések előzték meg. Klekl-féle klerikalis-párt állította be elsőnek jelöltjeit, annak a listája lesz az első. Jelöltjei M. Szobotai járás részére: listavezető Paflek Ferenc Sv. Benedik-i plébános, utánna Horváth Géza krajnai volt bér-lő, Ferenc Franc földmives Prosecskavasz, Bacsics Franc földm. Gornya Lendava, Vogrinicsics Anton földm., Cankova; D. Lendavavai járás jelöltjei: listavezető Basa Iván plébános Bogojina, Osterc Péter kereskedő Beltinci, Ritlop István cipész Turnisce és Matyasec Iván Dolina (Völgyifalu). Pribičević-demokraták (Koder-Parkas) m. szobotai jelöltjei, listavezető: Godina István ev. lelkes G. Petrovci,

Siftár Ferenc géptulajdonos Strükovci, Kampl Iván Fikslinci, Titán János postás Černelavci, Koder Anton kir. közjegyző M. Szobota; D. Lendavai járás részére listavezető: Preininger János tanító Dobrovnik. Hajdinjak kovács Odranci, Marušič földmives Benica és Slavič földm. és kovács Beltinci.

Radič-párt m. szobotai jelöltjei még eddig ismeretlenek, mert dr. Pernárt, a kormány megbukottságára való tekintettel sürgősen Zágrebba hívták, holott a jelölést Prekmurje részére az ő jelenlétében most kellett volna megejteni.

Eddig ez a két lista vesz részt a választásokban pozitíve. A radikálisok még készülődnek s jön a szocialista és még Hartner lista is. Egy független P.ekmurjei lista is van kilátásban, mely kizárólag csak Prekmurjel érdekert küzdene a vármegyén, minden párt befolyása és pressiója nélkül. Együttal képviselné nemcsak egész

Prekmurje gazdasági érdekeit, hanem küzdene az osztrák határmenti német és a magyar határmenti magyar lakosság nyelvi, határforgalmi és kettősbirtoke jogainak érvényesüléseért. Az erre vonatkozó tárgyalások a német és magyar országos párttal már folyamatban vannak s ha eredményre vezetnek, az a lista lesz az hetedik. Több listára kilátás nincsen, mert nem érvényesülhet.

Minden felé élénken folyik az agitáció, el van lépve az egész vidék fizetett kortesekkel, kik mindannyia pártja jóindulattal akarja meggyőzni a népet. Maga dr. Pernar, radič-párti képviselő és belügyi államtitkár a kormány autójával járja be az egész vidéket. Demokraták minden erélyüket dobják be a harcba. Ki kerül ki győztesen a harcból, az majd a nép józan meggondoltsága fogja eldönteni, majd jan. 24-án, ha majd egyszer adott alkalmat belátása szerint kihasználhatja.

Országos politika.

Az RR koalíciós kormány lemondott. A válságot dr. Nincsic külügyminiszter nyitotta meg, ki az Albán események miatt volt kénytelen megválni tárcájától. A belső válság azonban, mely a két kormányzópárt közt állandó volt, ezuttal csak alkalmas pillanatra talált s maga után vonta az egész kormányt. — Pasics folytonos permanenciával a pártja megerősítésén fáradozik, kisebb és elszakadt csoportokat von össze pártja kebelébe. Pasics pártjában a helyzet ura. — Radics élesen támadja Pasicsot, Pasics pedig Radicsot inti a multnak visszajövetelére, melyből aztán egykönnyen nem szabadulhat. — A magyar párt vajdasági szervezetei a vármegyeyi választások alkalmára egyesültek a radikális kormányzópárttal. — Uj magyar követé Beogradba, Hóry András eddigi magyar követ helyébe, báró Förster Jenő nevezetett ki.

Külpolitika.

Az angol bányászsztrájk végétért, s vele együtt a kormány megszüntette a kivételes intézkedéseket. A

Az első kaland.

(Svéd elbeszélés.)

Irta: L. O.

(Folytatás)

A Hótel l'Universben még az igazak álmát aludták a svéd urak a galáns Luccában átélte első kalandjaik után. Csak a király volt ébren. »Olyan vagyok, mint a madár — szokta mondani — ha a nap följön, nem tudok tovább aludni.« Események és benyomások után sóvárgó nyugtalan természete gyűlölte a hosszú, esemény nélküli, bódító álmot. Azért azt a lehető legkisebb mértékre szállította le s így most is dolgozószobájában ült s olvasott. Világos selyem reggeli pongyola volt rajta, mellén az Észak csillaga-rend nagykeresztjével, a fején pedig keskeny ernyőjű magas sipkát viselt, mely alatt élénken csillogtak a szemei a nap eseményeinek várakozásában. Az estéli melancholia elpárolgott a lelkéből s a kék nyári reggel életkedve su-

gázt a vonásairól. Néha-néha kitekintett a napsütötte kertbe, mely tele volt négyszögletes rózsaszágyakkal. Meringésből hirtelen felzavarta egy heves olasz hang, mely az előcsarnok ielől hallatszott.

— Mi az Griberg? — kérdezte a király.

— Egy félbolond pápista pap van itt felség, aki, mindenáron kihallgatást akar felségedtől. Ily korán! Azt mondja, hogy a San Martino dóm kanonokja.

— Ugy! No hát bocsásd be a San Martino kanonokját, lássuk, mit akar. —

A kanonok szinte földig való hajlongással lépett be. Színészi ügyességgel változtatta meg az arca rendes kifejezését s szenvedélyes vonásait kenetteljes álarcz alá rejtette. Oly hadarva, oly áradozva beszélt, melynek egzotikus hatása nem is maradt el.

— Felség! Szavam gyöngye és gyámoltalan annak a rendkívüli boldogságnak a kifejezésére, melyet ős

Lucca városa érez afölött, hogy klasztrikus falai közt azt az uralkodót szerencsés tisztelhetni, kiről kétségben van az emberi elme, az iránt, hogy Svédország Augustusa-e, avagy az Észak Titusza.

Szünetet tartott.

— És miben lehetek San Martino tudós kanonok urának a szolgálatára? — kérdezte a király.

— Felség! Ami oly vakmerővé tesz, hogy aggodalmaimat felséges lábai elé merjen lerakni, az egy esemény, mely a rosszakarattól félremagyarázva, a rágalmától táplálva sok rossz vért lenne képes szülni s elkedvetlenedést okozhatna az apostoli egyház és Lucca város magas svéd vendége közt, ami nemcsak sajnálatos lenne, de alázatos véleményem szerint el is lenne kerülendő.

Kegyeskednék felséged egy pillantására méltatni ezt az arczképet?

A király kezébe vette az arczképet s meghökkenve szólt: »Hiszen ez Lilje gró.né.« S visszaemlékezett a szigorú öreg asszonyságra, Zsófia

Albertina komoly főszertartásmesternőjére, ki ellen minden udvarhölgy végtelenül el volt keseredve, mert roppantul fukar volt velük szemben s még a kávéba való cukrot is darabonként adta ki nekik. Még őt magát (a királyt) is följelentette a kormányzóknak, hogy a drottningsholmi templomban a prédikáció alatt titokban francia szimföket olvasott. A király nem állhatta meg, hogy fölne kaczagjon, mikor látta, hogy a tiszteltreméltó és merev asszonyság ily intrigákba van bekeverve, s jókedvűen mormolta maga magában: »Hát udvarunk egyetlen ártatlansága, a derek Axel-Gustáv is kalandokra jár?«

— Felséges uram! mondá a kanonok mind nagyobb szóáradattal. — Bár én ugy neveltetésemnél, mint az anyaszentegyház törhetetlen szent fogadalmainál fogva szerencsére távol állok a testi szenvedélyektől és tévelygésektől, de azért felséged mégse kérlelhetetlen Cato Censoriust lásson maga előtt, aki pálczát tör az ifjuság fölött. (Folyt. köv.)

bányászok nem tudtak tovább kitartani. — Mexikóban a katolikus püspököket internálta a kormány, az ismert vallásháborúból kifolyólag. — Kínában győzött a forradalom, több tartomány szovjetté alakult. — Népszövetség 43. ülésének kezdetét vette. Napirenden van Németországnak katonai ellenőrzés kérdése is. — Olaszország fasiszta kormánya titokban szerződést kötött Albániával, dacára annak, hogy Jugoszláviával kötött megállapodása szerint ezt megtennie nem lett volna szabad. Olaszország eszerint protektorátus alá vette Albániát, mint annak idején tette ezt Fiumével. Ez már második kijátszása Jugoszláviának. — Magyarországon most folynak le a parlamenti választások, a küzdelem erős, de a kormány erős győzelmére van kilátással. — Oroszországban is készülődnek szovjetválasztásokra.

Habsburg Albert főherceg.

Ujabbán sokat irnak róla a lapok, házasítják erre is arra is, s bizonyos vovantkozásba hozták a magyar királysággal is. — Így írják azt is, hogy Ileana román hercegnővel házasítanak meg s állítólag ezt Angliában is szívesen látnák. Legujabbán pedig azt olvassuk, hogy a főherceg Rómában van, s olasz király legfiatalabb leányát fogja eljegyezni.

Glászi—Hirek. Párgovorênye.

Stevan. Szervusz Miska! Tűszam.

Miska. Szerbusz! Stevan vasem . . . ka je Vase posteno imé?

Stevan. Ej, ej Miska do szi pa dobre vôle. Nê zôbszton szo pá választásje!

Miska. Isztino más, tak je.

Stevan. Ka te je pa szmelo?

Miska. Znás niksi kurtas szam gyé, v nyegovom gyüramenti, pa potom goricskom hodim, znás tó szo ti pa táksi dobri lüdjé, ka me malo ne zalijéjo z palinkov.

Stevan. Za kaksi párt pa te ho-dis okôli kurtivat?

Miska. Ja csi bi ti jesz znao tó povedati.

Stevan. Na ti Miska, kak pa te znás gücsati i za koga.

Miska. Prvlé poszlúsom kak szi lüdjé zgucsávlejo, pa tak gucsim jesz naj mi nede trbelo bészati.

Stevan. Na te szi Tí lépi kurtas.

Miska. Ka mi briga, tak mi niscse nika neverje, ár nemam trdi golér pa szpegiani hlács, naj szamo kaj zaszlúzim.

Stevan. Tak je, vem tó nêde na drzávne sztroske.

Miska. Pa csi ide, mi je kaksza briga!

Stevan. Nê ti je briga-a-a? Na dnesz szi sztebov nemre zgücsati. Pá v nedelo. Zbogom, idi szpát malo.

— Nágla szmrt. Na »Miklosovo« szenye, dec. 16. v krcsmi pri Báci v M. Szoboti je méno pü i jo g. Ernisa Franc, poznáni krcsmár z-Bogojine, medsterim je na sztolci szedécsi mrtev pôsztao. Pridôcsi vracstiel je 'ze szamo od szrcsne kapi nasztányeno szmrt konstatérao.

— Kmetsko drústvo je 5.-ga t. m. melo rédno letno szpráviscse. Tü je razgláseno, da dobíjo Puconci, Križevci i Hodos po edno trávnisko bráno za núcanye i oszkrbúvanye. — Dobí sze edem vagon 'zivinszke szolf, cêna za kotrige drústva 2 Din 15 par za kg. — Poszláno je devét kotrig za letno szpráviscse v centráló v Ljubljano kak delegáte.

— Občni zbor Rdečega križa. Krajevni odbor Rdečega Križa v Murški Soboti vabi vse člane in prijatelje društva na redni letni občni zbor, ki se bo vršil 16. decembra t. l. v sobi št. 1, na srezkem poglavarstvu ob 15. uri s sledečim dnevrim redom: poročilo predsednikovo, tajnikovo, blagajnikovo in revizorjev; volitev novega odbora ter slučajnosti. Odbor.

— Metuljavost. V nekaterih občinah ob Ledavi, ki so meli letos i lani večkrat poplavljenje pašnike je nastopila pri goveji živini epidemično metuljavost (Leberegelkrankheit), kot je bilo ugotovljeno te dni po tuk. uradnem živinozdravniku potom sekcije v večih slučajih. To bolezen povzročujejo metuljam podobni črvički, ki se nahajajo v veliki množini v jetrah pri bolani živini. Živina dobi to bolezen na mokrih močvirnatih pašnikih. Najhujši raznašalci metuljavosti so mali beli polži, katerih je vse polno na pašnikih na deževne dni. Ta bolezen izbruhne navadno še le par mesecev po infekciji in je torej pričakovati, da bo povzročila decembra in jannarja še več izgub pri goveji živini. Metuljavost je ozdravljiva. Še celo za težko obolelo živino imamo sigurno sredstvo »Distol«. »Distol« bo imel v zalogi tukajšnji veter. referent, na katerega se naj prizadeti posestniki direktno obračajo. Razven tega imamo za to tudi dobro in ceneje sredstvo »Elzema« za lažjo obolelo živino. Tukajšnja »Kmetijska podružnica« je že to sredstvo naročila. V razprodaji bo imela trgovina »Čeh in Gašpar« v Múrski Soboti. Srezki poglavar; št. 8478/1.

— Vármegyei bizottsági tagok száma, a maribori közgyűlésben, 54 lesz. Ezekből M. Szobota járásra 5, D. Lendava járásra pedig 4 jut.

— Hirtelen halál. Ernisa Franc ismert bogojinai korcsmáros, f. hó 6.-án a Bác féle vendéglőben szivszélhűdés következtében hirtelen meghalt.

— Betörés. Mult hét folyamán, éjszaka idején ismeretlen tettesek betörték Skrabán József martijanci kereskedő gabonaraktárába. A gabonán hiány nem volt észlelhető, de meglett állapítva Grah baromfikereskedő 20 drb tyuk hiánya.

— Gazdasági egyesületi hírek. — Marhasó egy vagon rakománnyal a közeljövőben megérkezik, beszerezhető és előzetes jelentkezéseket felvesz az egyesület megbízottja Čeh és Gáspár. Ára 50 kg. vételnél Din. 2-15 csak az egy. tagoknak, nem tagoknak drágább. — Az egyesület 5 drb rétboronát szervezett be. Kettő M. Sobotán, egy Puconcén, egy Hodoson és egy Križevci környékén lesz elhelyezve a tagok használatára csekély kopásdíj ellenében. Egy tengeriültető gép is e vidéken lesz elhelyezve. — Az egyesület központi évi közgyűlésére Ljubljánába kiküldöttek az egyesületi fiók tagjai sorából: Dr. Žemljíč állatorvos, Koder közjegyző, inž. Mikuš beltinci és Klimek G. Lendavai intéző, Kühr márkisevcei, Cipott polanai, Titán József és Kühr János mintagazda puconcei, Čeh egy. raktáros és Sega gazd. isk. igazgató Rakičan.

Nikola Pašič

ministerski predsednik na razpolagi je 10 dec. ob 9 vóri vmrô. Vsi poszlanci szo pozváni na pokop. telegraficsno.

Pašič Nikola

rendelkezési állományu miniszterelnök f. hó 10.-én 9 óraker Beogradban meghalt. Temetésére az összes képviselők táviratilag meghivattak.

— Kormányalakítással újból megbízott Uzonovič volt miniszterelnök a megbízatást, Passicssal való afférja miatt, visszadta a koronának.

— Málymétel. A sok árviz és nedves időjárás következtében, különösen a Lendva folyó partján, mint azt hivatalosan megállapítják, marhák közt ragályá fajult a málymétel. Mint nevéből látható, ez a betegség a mályban lévő apró, lepkehez hasonló számtalan féregből áll, terjesztője az apró földi csigák, melyek esőzések után különösen mocsaras réteken, legelőkön találhatók. A betegség fertőzés után csak pár hónapra rá észlelhető, azért el lehetünk készülve, hogy nálunk is jelentkezni fog. A betegség azonban még a súlyos esetekben is gyógyítható »Distol« nevű szerrel, melyet a járási állatorvos adja, de a nem súlyos betegségek az olcsóbb »Elzema« adagolható, melyet a »Gazdasági egyesület« megbízottjánál (Čeh i Gáspár) szerezhetik be az érdekeltek.

— Esküvő. Klár József zágrebi rokkant hivatali tisztviselő és Turza Ilonka. Turza János nyug. kántortanító leánya mult hó 17.-én tartották esküvőjüket Dobrovnikon. — Az esküvön és az azt követő lakomán a helybeli és a környékbeli intelligenti nagy számban vett részt.

KINO

v MURSKI SOBOTI

V NEDELJO 12. decembra popoldne ob 3. zvečer ob 8. uri

BIJELI CRNAC

Komedija o kontrabasu, koricisti i milijunima u 5 čin.

U glavnoj ulozi:
NIKOLAJ RIMSIJ

(Der weisse neger)

VSTOPNINA: Gornje lože 12 Din., spodnje lože 10 Din., in II. prostor 5 Dinarjev.

Lastnik kina
GUSTAV DIETRICH.

Tržtvo. Kereskedelem.

Blágo — Áru.

LJUBLJANA dec. 10.

» » Psenica—Buza	Din. 300—305
» » 'Zito—Rozs	» 205—
» » Ovesz—Zab	» 175—
» » Kukorica	» 185—
» » Proszô—Kôles	» 250—
» » Hajdina	» 262—
» » Szenô—Széna	» 75—95
» » Graj—Bab csres.	» 275
» » zmésan—vegyes bab	100—
» » Krumpli	» 100—150
» » Len. sz.—Lenmag	» 370—380
» » Det. sz.—Lóherm.	» 2100—2500

BENKO: dec. 10.

1 kg.	III.	II.	I. prima
Bikôv. Bika	7—	8—	8-50 9—
Telice Úszô	7—	8—	8-50 9—
Krave zê Tehén	3—	—	7—
Teoci Borju			9-50 10-50
Szvinyé—Sertés		14—	15—
Mászt I-a—Zsirl-a.		22—	28—
Zmôcsaj—Vaj			80—
Spê—Szalona			25—
Belice—Tojás 1 drb.			1.25

Pènezi — Pénz.

1 Dollár	= D.	56—
100 Kor. Budapest	= »	0.0797
1 Schil. Becs	= »	7-99
1 Kor. Praga	= »	1-67
1 lira	= »	2-46
Zürichben 100 Din	=	9.12 sfrk

Proda se

več rabljenih Singer šivalnih stroje vsled upeljave električnega straha. Vprašati pri JANEZU CVETIČ trgovci v Murški Soboti, Cerkvena ulica.

Z-hája vszako nedelo Napreplacilo za fr-tao leta v domovini: 15 Din. zván SHS., 18 Din. v Ameriko 20 Din. Čena anonc za □ cm: med textom i izjave i poszlano 1:50 Din reklame 1:— mali oglasi 0:70 Din. i dávek. Pri vecskrat popúszit.

Rökopiszi, ki sže ne szhránijo i ne vrnéjo sže poszlajo:
Reditelsztvo i oprávnisztvo Mórszka Krajina
M Á R K I S E V C I br. 20.
—: Postni csekovni racsun broj 12980. —:

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza, ide küldendők:
M. Krajina szerkesztőség v. kiadóhivatal
MURSKA SOBOTA.
—: Postatakarék számla száma 12980. —:

Megjelenik mindeu vasárnap Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 Dinár, külföldre 18, Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-ként: szövegközt és nyilttér 1:50, rendes 1:—, apróhirdetés 0:70 Din és az illeték-Többszörinél engedmény.

GAZDÁLKODÁS. A mázsás tök természetése.

A kizgazdák mindenütt a kukorica között természetnek tököt és pedig az ugynevezett disznótököt, amely azonban rendkívül kicsiny terméseket ad. Ha egymagában vetjük is, kat holdanként csak 35, legfeljebb 80 métermázsát ad és ezért termelése nem hasznosított, mert vannak a töknek olyan változatai, aminő a mázsás tök, amelyek egymagukban természetve, 3—400, sőt 600 métermázsá termést is adnak. Hibája azután a disznótöknek az is, hogy igen kevés magja van; ezért nem is érdemes azt külön gyűjteni és megszáritani. De a mázsás tökben több mint 2% mag van és így kat. holdanként 6—8—12 métermázsá maghozama van, amely randkivül nagy jövedelmet biztosít, mert igen sok olaj van benne és a legjobb pogácsa készül belőle.

Kivánatos volna ezért, ha a kizgazdák is áttérnének az óriástök természetére; nagyobb gazdaságok már amugy is csak ezt termelik.

Ugy kötött, mint homoktalajokon is termelhető és főleg a szárazságra hajló homokon megbecsülhetetlen. Természetesen dusan trágyázott talajt igényel. A trágyázás kétféleképpen történhetik. Vagy úgy, hogy az egész talajt trágyázzuk és ez esetben kat. holdanként 300 métermázsá istállótrágyát és 150 kg. szuperfoszfátot kell alkalmazni, vagy csak a fészkeket trágyázzuk, amely esetben sokkalta kevesebb trágyát alkalmazunk, minden fészkebe 10 kg. jól megérett istállótrágyát és 10 gr. szuperfoszfátot, homokon pedig 2:5 gr. 40%-os kálisót is. Egy kat. holdra 640 fészkek esik, amelyek 3—3 méter fészektávolságra esnek egymástól. Ültetés előtt a földet fogással és hengerrel jól el kell munkálni és 3—4 méter távolságban megvonalmazni, a vonalak keresztpontján 40—80 cm, átmérőjű és 30—40 cm. mély gödröt kell ásni, ezekbe kell tenni az érett istállótrágyát és úgy ezt, mint a hozzá adott 10 gramm szuperfoszfátot földdel jól össze kell keverni. Minden fészkebe 3—5 magot kell ültetni, egymástól 5—6 cm, távolságra és azután ugyan-csak 5—6 cm. földréteggel betakarni. Közben növénynek is lehet az óriási tököt természeteni, de a főnövény sorába kell vetni,

hogy a kapálást ne akadályozza; ez esetben azonban a beárnyékolás miatt nem terem olyan nagy gyümölcsöket, mintha egymagában lett volna vetve 1—3 kg. vetőmagra van szükség kat. holdanként és bár a 2—3 éves magból nagyobb gyümölcs fejlődik, mert a gyenge magvak időközben elpusztulnak, mégis a friss mag azért jobb, mert erőteljesebben csirázik. Elültetés után a fészkek közt keresztben és hosszában fogással, rugós boronával kell porhanyítani, majd pedig ha a kikelt növénykéek második levele jelentkezett, ritkítani kell olyan módon, hogy minden fészkekben 2 növény maradjon és ha netalán ennyi nem volna, akkor beáztatott magot kell a kikelt növény mellé dugni, vagy más fészkekből kivett palántát.

Az óriástököt háromszor kell kapálni, amelyek közül a két első kapálást lókapával is lehet végezni, de még ez esetben is a tövek körül kézzel kell a kapálást megejteni. A harmadik kapálást mindenesetre kézzel kell végezni.

Az óriástök szeptember derekán már annyira fejlődött, hogy szedését meg lehet kezdeni, de csupán a szükséglet fedezésére. A télire elteendő mennyiséget teljesen be kell érlelni és azután csűrökben, garmadába rakva eltenni. Télire csak teljesen ép példányok tarthatók el.

Magvát úgy nyerjük, hogy felszecsakázása előtt ketté hasítjuk a magot kiszedjük és napon, vagy száraz szellős helyen, vékonyabb rétegekben szárítjuk. A kizgazda fél hold óriási tök után nagyonb eredményt látna, mint 4—5 hold köztes termelésű disznótök után. („A Munka“).

Magról rózsát úgy lehet vetni, hogy egy évig a magját elrétegezzük és egyévi rétegezés után a következő tavasszal sekély barázdába vetjük el. Egy-kétéves vadonc bokorrózsának szemezhető, ha pedig erősebb hajtást hozott, azt magas törzsre is lehet szemezni. A nemes rózsá elvirágzása után nyomban szemezhető. Ez a szemezés azonban még az évben kihajt. Az ilyen szemzést hajtószemezésnek nevezzük.

VETŐGÉP

POHL gyártmányu, 11 soros, könnyű, teljesen jókarban mérsékelt áron eladó **Kühárnál**, Markiševci.

Zahvala.

Ob priliki izgube mojega nepozabnega moža. ozir. našega preljubljenega očeta, izražamo tem potom našo najiskrenejšo zahvalo vsem p. t. darovalcem vencev, onim, ki so nam v teh usodepolnih dneih bili na pomoč, kakor tudi vsem prijateljem in znancem, ki so našega dragega pokojnika spremljali na zadnjem pot.

Posebno zahvalo pa izrekamo gdu dr. Lj. Šömenu, odvetniku v M. Soboti za nadvse ganljivi nagrobni govor, gg. Cvetko-tu in Vorelju za veliku-dušni trud za priprave in organizacije pogreba, ter celokupnemu ogengas. društvu za prekrasen venec in polnoštevilno udeležbo na pogrebu svojega dolgoletnega člana.

Istotako izrekamo našo najlepšo zahvalo gospej Kavšek za učinjene usluge ob priliki pogrebnihi priprav, ter gospej Janeza Majerja za prekrasen venec, kakor tudi vsem tistim, ki so se z svojimi darovi na kakršenkoli način potrudili ublažiti našo bol teh težkih dni.

Žaluoja družina JUG
Murska Sobota.

RÉGI

magyar regények

kapható

I. HAHN könyvkereskedésében
Murska Sobota.

K odaji je

v Murški Soboti

lepa zidana hi'za, obsztojécsa z 4 szobe, kühnya, spajz i mala klet, velki ograd za zelenjavo i szadovnim drevjom. — Pozvediti pri

trgovci **CZIPOTH VIKTOR** kereskedőnél
Murska Sobota.

Eladó

Murszka Szobotában

szép családi ház, mely áll 4 szoba, konyha, éléskamra és kis pincéből. A házhoz szép nagy veteményes kert sok gyümölcsfával tartozik. — Érdeklődni lehet

Érdeklődni lehet

Érdeklődni lehet

Érdeklődni lehet

1927 évre.

magyar

naptárok

megérkeztek

I. HAHN könyvkereskedésében
MURSKA SOBOTA.